
DE PROACTIEVE CIRKEL

1. Wat is een proactieve cirkel:

Het is een gesprek met meerdere deelnemers, geleid door een moderator. Deze cirkel wordt proactief ingezet, vooraleer er problemen zijn. Met andere woorden in vreedstijd. De deelnemers zitten in een cirkel, waarbij ieder een gelijkwaardige positie heeft en gelijke aandacht en tijd krijgt. Doordat iedereen elkaar kan zien, niemand zich kan verbergen, en het proces steeds verloopt volgens een aantal principes/afspraken, geeft dit vertrouwen en veiligheid. De uitkomst van de proactieve cirkel is ieders verantwoordelijkheid, iedereen komt aan bod.

2. Doel van de proactieve cirkel:

Door regelmatig te werken met de methodiek van de proactieve cirkel werk je aan verbondenheid en een positieve klassfeer. Het is een vorm van klasgesprek waarbij iedereen leert om aandachtig en respectvol te luisteren naar elkaar. Leerlingen leren spreken in een positieve taal. Doordat iedereen aan bod komt, krijgt elke leerling de kans om over een bepaald onderwerp iets te zeggen.

Zoals het woord proactief zegt, wordt deze methodiek gebruikt vóóraleer er problemen zijn. Een proactieve cirkel werkt niet voor het bespreken van problemen, zoals bijvoorbeeld een pestprobleem in de klas. Dan is een herstelcirkel een mogelijke methodiek om in te zetten. Wel is het zo dat wanneer leerlingen eenmaal vertrouwd zijn met proactieve cirkels, de overstap naar een herstelcirkel met een moeilijk thema makkelijker zal zijn. Wanneer je merkt dat er een probleem is in de klas en je wil dit graag aanpakken met een herstelcirkel, ga dan op zoek naar iemand met een herstelgerichte opleiding.

3. Taken van de moderator:

3.1 Toelichten en bewaken van de afspraken

- *Je krijgt het woord*
Het is niet de bedoeling dat de leerlingen door elkaar praten. Iedereen krijgt van de moderator het woord. Dit door ze bij het stellen van de vraag van de cirkel, aan te duiden wanneer ze aangeven dat ze willen beginnen, of wanneer ze de spreekstok doorgegeven krijgen.
- *Je spreekt vanuit je 'ik'*
Het is belangrijk dat leerlingen antwoord geven vanuit hun eigen persoon. Sommige leerlingen hebben de neiging om op de cirkelvraag het antwoord "hetzelfde als mijn buur" te zeggen. Vraag hen om dit in hun eigen woorden te zeggen (starten met 'ik').
- *Je gebruikt positieve (lichaams)taal*
De leerlingen dienen er op te letten dat als ze iets vertellen, ze dit doen op een positieve manier (geen scheldwoorden/rollen met ogen/...)

- *Ieder heeft recht op een eigen mening*
Elke leerling mag zijn/haar eigen mening formuleren, let wel op dat dit op een respectvolle manier gebeurt (zie andere afspraken).
- *Geen feedback op feedback*
Als iemand een antwoord gegeven heeft, is het niet de bedoeling dat iemand anders (ook niet de moderator) hier zijn/haar mening over geeft. Als op het einde van de cirkel blijkt, dat een aantal leerlingen erg graag willen reageren, kan je een in een extra cirkel bevragen of er nog iemand wil reageren op de voorbije cirkel.
- *Je mag passen*
Wanneer de leerling geen antwoord heeft of nog even wil nadenken, kan hij/zij passen. Op het einde van de cirkel, check je even bij diegene die gepast heeft of hij/zij nog iets wil toevoegen aan de cirkel. Ook dan mag de leerling opnieuw passen.
- *Je mag in de buitencirkel gaan zitten*
Wanneer leerlingen moeite hebben om zich te houden aan de afspraken, kan je hen vragen om in de buitencirkel plaats te nemen. Ook kunnen ze hier zelf voor kiezen. Wanneer ze in de buitencirkel zitten, hebben ze geen inbreng meer in de cirkel. Ze mogen opnieuw aansluiten wanneer ze klaar zijn om opnieuw deel te nemen. Indien de buitencirkel niet werkt, kan je hen doorverwijzen naar vb. secretariaat (afhankelijk van de schoolregels).
- *Wat wordt gezegd in de cirkel, blijft in de cirkel, behalve ...*
Soms wordt er een thema besproken dat voor sommige leerlingen gevoelig kan zijn. Vandaar dat deze afspraak soms wordt toegevoegd.

3.2 Geven van positieve appreciatie

Als een leerling antwoord geeft op de cirkelvraag of thema, geef je deze als moderator steeds een positieve appreciatie. Dit kan mondeling, door dankjewel te zeggen, maar ook door je lichaamstaal, door bijvoorbeeld oogcontact en een hoofdknik. Ook als leerlingen passen, is het belangrijk om ook hen te bedanken!

3.3 Tips en aandachtspunten

- *Maak gebruik van een spreekstok*
Een spreekstok is een voorwerp (microfoon, bal, stokje, balpen, ...) dat wordt doorgegeven om te visualiseren wie er aan het woord is. Als moderator is het een handig instrument om een aantal afspraken te bewaken. Voor de leerling eveneens is het duidelijker wanneer hij/zij mag spreken.

- *Akkoord vragen na overlopen afspraken*

Na het overlopen van de afspraken, ga je bij iedereen in de cirkel na of ze akkoord zijn met deze afspraken.

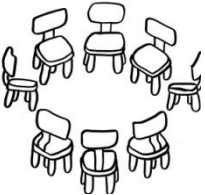
- *Leerlingen die passen*

Leerlingen hebben het recht om te passen. Bedank deze steeds voor hun inbreng! Op het einde van de cirkel is het belangrijk om bij deze leerlingen nog even na te vragen of men nog iets willen toevoegen aan de cirkel. Zoniet, bedank je hen opnieuw.

- *Geven van eigen mening*

Ook als moderator geef je nooit feedback op de inbreng van een leerling.

4. Script voor de moderator

<ul style="list-style-type: none">✓ Eventueel starten met mixer/energizer✓ Overlopen en duiden van de afspraken<ul style="list-style-type: none">- <i>Je krijgt het woord</i>- <i>Je spreekt vanuit je 'ik'</i>- <i>Je gebruikt positieve (lichaams)taal</i>- <i>Ieder heeft recht op een eigen mening</i>- <i>Geen feedback op feedback</i>- <i>Je mag passen</i>- <i>Je mag in de buitencirkel gaan zitten</i>- <i>Wat wordt gezegd in de cirkel, blijft in de cirkel, behalve ...</i>✓ Iedereen akkoord?✓ Stellen van de vraag/aangeven thema✓ Wie wil starten (doorgeven spreekstok) + wie wil verdergaan✓ Bedank elke leerling voor de inbreng✓ Ga na of er leerlingen zijn die gepast hebben en geef ze de kans om nog te antwoorden✓ Bedank de leerlingen voor hun inbreng	
---	--

5. Mixers en energizers

Het gebruik van energizers in de klas is een leuke en speelse manier om het lesgebeuren kort te onderbreken. Het geeft energie, verhoogt de concentratie, kan activeren of net ontspannen. Wanneer je deze gebruikt bij het starten van de proactieve cirkel, is dit een manier om al op een speelse manier verbinding te leggen, vooraleer de leerlingen even stil moeten zitten.

Mixers worden ingezet om ervoor te zorgen dat niet steeds dezelfde leerlingen naast elkaar gaan zitten. Het onderscheid tussen mixers en energizers is niet altijd duidelijk, soms is een energizer ook een mixer en omgekeerd.

➔ **Voorbeelden energizers:**

- Iedereen staat recht. Iemand begint met 'ik ben de enige die... (bijvoorbeeld: bungeespringen heeft gedaan, twee zussen heeft, ...). Indien niemand dit heeft gedaan, moet je gaan zitten. Indien wel, moet je blijven staan. Dan ga je de cirkel af. Degene die op het einde overblijft, wint.
- Iedereen staat recht. Er begint iemand te vertellen over zichzelf. Indien je overeenkomsten hebt met het verhaal dat wordt verteld, moet je gaan zitten. De bedoeling is dat je blijft vertellen totdat iedereen zit.
- Je noemt telkens de naam van een lichaamsdeel en een kleur (vb.: rood – neus). Iedereen moet nu zo snel mogelijk met dat lichaamsdeel een voorwerp aanraken van die kleur (dat kan een voorwerp in het lokaal zijn, maar ook een kledingsstuk dat die kleur heeft). Wie laatst reageert valt af en gaat zitten.
- Je gaat voor één leerling staan en zegt bv. 'dit is mijn neus' terwijl je naar je knie wijst. Die leerling moet nu net het tegenovergestelde doen: hij/zij wijst naar zijn/haar neus en zegt 'dit is mijn knie'. Wie zich vergist valt af en gaat zitten.
- De leerlingen gaan per paar tegenover elkaar staan met de handen op de knieën. Ze moeten nu proberen om mekaars knie te tikken. Wie getikt wordt valt af en gaat zitten.
- Alle leerlingen gaan dicht bij elkaar staan, steken hun rechterarm in de lucht en grijpen een willekeurige hand vast. Ze moeten nu proberen om deze knoop te ontwarren zonder de handen te lossen.
- De leerlingen gaan per paar tegenover elkaar staan en spelen 'blad, steen, schaar'. De verliezer gaat zitten.
- Je duidt een leerling aan. Die moet een zin maken met voornaam / land of plaats en voorwerp met dezelfde letter begint (vb.: 'ik ben Dirk uit Denemarken en ik drink graag Duvel'.)
- Wie aan de beschrijving voldoet staat recht en gaat daarna opnieuw zitten (vb.: 'ik ben iemand die graag orde heeft' – 'ik ben iemand die graag lacht' – 'ik ben iemand die vaak boos is' – 'ik ben iemand die graag kookt' – 'ik ben iemand die ...'). We hebben gezien dat we veel gemeen met elkaar hebben en toch zijn we anders. Beschrijf jezelf nu in één woord en begin je zin met 'Ik ben ...'.
- Leerlingen gaan per paar tegenover elkaar staan. Ze praten gedurende een dertigtal seconden met elkaar en zoeken (gemeenschappelijke) interesses. Na 30 seconden schuift men door en praat men met een nieuwe partner. Als iedereen met elkaar gesproken heeft, stellen ze kort mekaar voor aan de rest van de groep: de spelleider vraagt 'Wat weet je over ...?' – één leerling start en de anderen vullen aan.

➔ **Voorbeelden mixers:**

zonder materiaal

- neem plaats volgens de datum waarop je jarig bent
- iedereen die ... wisselt van plaats (vb. 2 broers heeft, graag frieten eet, een sport beoefent, ...)

- ga zitten op alfabetische volgorde volgens voornaam, woonplaats, straat, ...
- alle leerlingen die vorig jaar ook op deze school zaten, wisselen van plaats
- iedereen die een huisdier heeft wisselt van plaats
- ga zitten volgens schoenmaat van klein naar groot
- ga zitten volgens oplopend huisnummer
- iedereen met jeansbroek / zwarte schoenen / schoenen met veters / bril / blauwe trui / bruine ogen / ... wisselt van plaats
- ...

met materiaal

- *kleurpotloden*: kies een kleur – ga nu zitten volgens de kleurvolgorde van de regenboog – waarom heb je deze kleur gekozen? – waarmee associeer je deze kleur?
- *haribo-snoepjes*: elke leerling krijgt bij het binnenkomen drie snoepjes – twee ervan mogen ze onmiddellijk opeten – het overblijvend snoepje bepaalt hun plaats in de cirkel (alle rode snoepjes naast elkaar, dan alle groene, ...)
- *haribo-snoepjes*: elke leerling krijgt vier snoepjes – opdracht: wissel met anderen tot je een kwartet kan maken van dezelfde kleur – wie een kwartet heeft gaat zitten, de volgende neemt plaats naast de eerste, enz.
- *speelkaarten*: bij binnenkomen krijgt elke leerling een speelkaart – gaan bij elkaar zitten als ze dezelfde soort hebben (harten – klaver – schoppen – koeken) / dezelfde soort kaarten mogen net niet naast elkaar zitten
- *kaartjes met dierennamen*: leerlingen krijgen een kaartje met daarop de naam van een dier (vb.: koe – paard – leeuw - ...) – er wordt hen gevraagd om (het geluid van) dat dier na te bootsen – leerlingen die hetzelfde dier nabootsen gaan naast elkaar zitten.

6. Thema's voor proactieve cirkels : voorbeelden

➔ **Thema's uit: Als lesgeven lastig is uitgeverij Bazalt** □ waar ben je trots op?

- Wat heb je vandaag bereikt?
- Wat ging vandaag beter dan gisteren?
- Wat vond je goed bij anderen?
- Hoe oud ben je?
- Waar woon je?
- Wat zijn je hobby's?
- Wat heb je gisteren gegeten?
- Wat is je lievelingskleur?
- Van welke muziek houd je?
- Waar woon je liever: stad of platteland?
- Welke drie dingen zou je mee nemen naar een onbewoond eiland?
- Wat was je leukste vakantie tot nu toe?
- Naar welk soort films kijk je het liefst?
- Wat is je lievelingseten?

- Wie is je favoriete acteur/actrice?
- Waar ben je het meest trots op?
- Wat is het meest avontuurlijke dat je ooit hebt gedaan?
- Wat is je favoriete tv-programma?
- Waar ben je geboren? In welke landen heb je gewoond?
- Heb je huisdieren?
- Wat is je grootste blunder ooit?
- Heb je broers en/of zussen?
- Wie is je favoriete leraar?
- Wat is je leukste vak op school?
- Wat vind je het stomste vak op school?
- Wat is je favoriete vakantiebestemming?
- Welk seizoen vind je het leukst: lente, zomer, herfst of winter?
- Wat zijn de belangrijkste dingen die je zoekt in een vriendschap?
- Ben je een ochtend- of avondmens?
- Noem drie van je beste eigenschappen?
- Waar heb je een hekel aan?
- Waar ben je heel trots op?
- Welk eten lust je niet?
- Waar zie je jezelf over tien jaar?
- Welk land wil je heel graag bezoeken?
- Wat is je beste versiertruc ooit?
- Hoe zou jij je beste vriend(in) je omschrijven?
- Als je iemand anders mag zijn voor een dag, wie zou dat zijn?
- Aan welk feest heb jij de leukste herinneringen?
- Bergen of strand?
- Wat maakt jou gelukkig?
- Waar kan je echt heel boos over worden? □ Welk boek lees je op dit moment?
- Welk boek heb je voor het laatst gelezen?
- Welke film heb je voor het laatst gezien?
- Wat is een van je minder goede eigenschappen?
- Wat heb je vanochtend gegeten?
- Als ik je nu duizend euro geef, wat zou je dan kopen?
- Bij welk concert sta je het liefst vooraan?
- Wat lijkt jou de ideale leeftijd?
- In welke tijd van de geschiedenis zou je graag geboren willen zijn en waarom?
- Wat is je favoriete afhaalmaaltijd?
- Wat doe je het liefst in je vrije tijd?
- Waar ga je het liefst uit?
- Welke achtbaan is de meeste enge waar je ooit hebt in gezeten?
- Als je in een film de hoofdrol had, in welke film zou dat zijn?
- Stel je bent de baas van België (deze school,...), wat zou je direct veranderen?
- Voor welk moment schaam jij je het meest?
- Wat is het meest roekeloze wat je ooit hebt gedaan?

- Welk lied raakt jou het meest?
- Wat drink je het liefst?
- Welke karaktereigenschap zou je aan iedereen willen geven?
- In welke kleding voel jij je het prettigst?
- Wanneer je overal ter wereld kon leven, waar zou dat zijn?
- Waar heb je spijt van?
- Waar word je blij van?
- Wat is het langst telefoongesprek dat je ooit hebt gevoerd?
- Hoeveel sms'jes doe je per dag?
- Hartig of zoet broodbeleg?
- Welke doel wil je bereiken?
- Wat is je droombaan?
- Wie bewonder je?
- Wil je later kinderen, hoeveel?
- Op wie ben je het meest trots?
- Ben je ergens bang voor?
- Welke groente lust je niet?
- Je staat bij de ijssalon en kiest twee smaken ijs, welke?
- Wat vond je van dit speed daten?
- Als ik op een positieve manier naar mezelf kijk, dan ben ik:
- Als ik op een negatieve manier naar mezelf kijk, dan ben ik:
- Iemand die ik verkeerd beoordeeld heb, is:
- Ik heb dat veranderd door of ik kan dat veranderen door:

→ School - vak

- Wat was je eerste indruk van de school?
- Wat zou je veranderen aan de speelplaats?
- Wanneer heb je respect gekregen?
- Wat moet er in dit vak aan bod komen, zodat je op het einde van het schooljaar zult zeggen... wij hebben wat bijgeleerd?
- Wat moet er in deze lessen gebeuren... zodat je nadien zult zeggen, het waren boeiende zinvolle lessen?
- Wat wil je over dit thema zeker weten? Wat wil je zeker zelf oefenen?
- Wat zal dit vak bijzonder interessant maken?
- Zijn er bepaalde zaken die je nog niet goed onder de knie hebt en die je nog eens wil herhalen zodat ook jij kan starten met het gevoel dat ook jij zal slagen voor dit vak?
- Wat zou je binnen dit vak willen leren dat jou vooruit helpt?
- Wat neem je mee uit deze les? Wat vond je bijzonder interessant?
- Wat zal er voor zorgen dat je volgende les even aandachtig en enthousiast meewerkt?
- Wat wil je in dit vak bereiken? Wat wil je leren? Wat wil je onderzoeken?
- Hoe zou je graag willen dat je toekomst eruit ziet?
- Wat wil je bereiken op deze school?

- Wat is, denk je, de beste manier om je tijd op school te besteden, zodat jij je doelen kan bereiken?
- Hoe kan je bijdragen aan een goede werkomgeving?
- Wat is belangrijk voor jou bij het samenwerken met klasgenoten?
- Wat kan je doen, wat je nu niet of te weinig doet, om je beter te voelen in de klas?
- Wat wil je anders of meer kunnen doen? Wie of wat kan je daarbij helpen?

→ Hoe willen we samenwerken?

- Waar ben je goed in? Hoe zou je deze sterkte kunnen inzetten om een klasgenoot te ondersteunen?
- Waar ben je minder goed in? Hoe zou een klasgenoot jou hierbij kunnen helpen?
- Iedereen heeft zo zijn onhebbelijkheden. Wat zijn jouw 'irritante kantjes' hoe kunnen jouw klasgenoten jou hierover best aanspreken?
- Wat heb je nodig om je goed te voelen in de klas?
- Stel je krijgt klierkoorts en moet drie maanden thuis blijven. Wat verwacht je van klasgenoten? Hoe zouden zij deze periode minder zwaar voor jou kunnen maken? Wat zou je hen nu al willen vragen?
- Stel er is iemand in de groep die zich niet meer goed voelt in de klas (voelt zich gefrustreerd, uitgesloten, kan iemand niet uitstaan,...) wat raden jullie deze persoon aan om te doen? Wat doet hij beter niet? Wat doet hij beter wel?
- Hoe ga jij om met kritiek geven en krijgen?
- Kan je hulp vragen?
- Wat kunnen we nu al zeggen over onze klas zodat ik de directie kan overtuigen dat ik de meest fantastische klas heb van de hele school?

→ Oplossingsgerichte beeldvorming:

- hoe is het om hier vandaag op school /in de klas te zijn?
- Wat zorgt ervoor dat jij elke dag met de glimlach naar school komt?
- Wat zorgt ervoor dat jij je goed voelt in de klas?
- Waar ben jij goed in (zowel binnen als buiten de school)? Hoe zou het zijn mocht je dit talent meer inzetten ten dienste van de klas?
- Wat moeten leraren en klasgenoten over jou weten om goed met jou te kunnen samenwerken?
- Hoe zouden jullie ervoor kunnen zorgen dat deze klas een hechte groep wordt/blijft? Wat kunnen jullie doen? Hoe kunnen de leraren hierbij helpen?
- Wat zouden we over deze groep kunnen zeggen, zodat ik mijn collega's kan overtuigen dat jullie de beste klas van de hele school zijn?
- Wat zouden jullie in deze klas willen ervaren, zodat jullie later -als jullie zelf kinderen hebben- zullen zeggen: "toen zat ik in een fantastische klas?"

→ Het groepsproces bewaken

- Wat zijn onze sterktes als groep?
- Wat is jou toen in positieve zin opgevallen aan de klasgenoot die nu links van je zit? Hoe zou het zijn mocht hij dit niet meer doen?
- Welke moeilijkheden of problemen hebben we op een goede manier opgevangen, overwonnen? Hoe hebben we dit gedaan?
- Wat heeft jou geholpen om het beste van jezelf te geven?
- Wat heb jij bijzonder gewaardeerd aan je klasgenoten? Hoe hebben ze jou geholpen?
- Wat zou jij nog beter vinden voor de toekomst?
- Stel dat we op het einde van het schooljaar weer terug samen zitten en wij zijn dan zeer enthousiast over het afgelopen schooljaar... wat zouden wij zeggen over hoe wij in onze klas omgaan met elkaar?

→ Een getalenteerde keuze:

- Wat doe je graag (binnen en buiten de school)?
- Wat geeft jou energie in jouw hobby's of passie?
- Wanneer lijkt de tijd voorbij te vliegen? Waarmee ben je dan bezig? wat boeit jou in datgene wat je doet?
- Als ik jouw ouders, familie of vrienden zou vragen wat jij graag doet en waarin jij uitblinkt, wat zouden ze me vertellen?
- Wat zou een leraar waarmee jij een goed contact hebt en waarbij jij het gevoel hebt dat hij jou ziet zoals je werkelijk bent, zeggen over wat jij goed kan?
- Keer eens terug naar je kindertijd, weet je nog wat jou toen kon boeien? Wat speelde je vroeger? welk spelgoed vond jij interessant? Wat vond je hier leuk? Naar welk persoon (bekend of iemand uit je omgeving) kijk je op? Wie is jouw grote voorbeeld? welke eigenschappen herken je in jezelf?
- Hoe ziet jouw toekomst eruit? Heb je soms toekomstdromen? wat zie ik jou doen? welke talenten zou je hierbij kunnen inzetten?
- Beschrijf een moment waarop je heel trots was. Je was trots op datgene dat je gerealiseerd had. Hoe ben je erin geslaagd dit mogelijk te maken?
- Wat zijn de drie mooiste complimenten dat mensen ooit hebben gemaakt? Wat zeggen die complimenten over jou?

→ Samen op zoek naar wat helpend is. *“zodra je vertrouwen hebt in jezelf, weet je hoe je moet leven” von Goethe*

- Wie of wat geeft jou vertrouwen dat je deze studierichting graag zal doen? Wie of wat geeft jou vertrouwen dat je het goed gaat doen in deze richting?
- Welke vaardigheden zou je nog kunnen of willen leren om het nog beter te doen/je slaagkansen te garanderen?

- Stel dat je geen leerstoornis zou hebben, hoe zou dit anders zijn voor jou? wat zou je anders meer doen? Hoe zouden je leraren en ouders dit opmerken?
- Welke vaardigheden zou je nog kunnen of willen leren om bepaalde moeilijkheden, gekoppeld aan je leerstoornis, op te vangen? Wie of wat kan je daarbij helpen?

→ **Evaluatie algemeen welbevinden en ondersteuning** *“een groot deel van de zorgen bestaat uit ongegronde angsten” Carl Hilty*

- Waarover ben je tevreden dit schooljaar? Wat liep goed?
- Wat liep minder goed?
- Wat wil je volgend jaar veranderen/verbeteren? wat wil je anders/meer/beter doen? Hoe ga je dit aanpakken? Wat moet je hiervoor leren? Wie, wat kan je daarbij helpen?
- Heb je nog steeds het gevoel dat de studierichting aansluit bij je sterke punten en interesse? indien neen, overweeg je een andere studierichting? hoe zorgt deze studierichting voor een goed evenwicht tussen de vakken waarvoor je aanleg hebt (natuurlijke aanleg) en vakken die voor jou moeilijk zijn (rol leerstoornis bv)

→ **Thema's uit: aan de slag met je klas**

- Dit is iets waarin ik goed ben op school en ik kan er anderen mee helpen. Het is....
- Dit is iets waarin ik thuis goed ben en ik kan er anderen mee helpen. Het is...
- Een sterk punt van mij dat de meeste mensen niet kennen is...
- Wat ik graag buiten school doe is..
- Mensen die ik graag mag, zijn...
- Toen ik klein was, ging ik,...
- Als ik ouder ben, hoop ik...
- Als ik vrij ben, doe ik het liefst...
- Een stad of gebied waar ik nog heen wil, is...
- Ik voel met goed als...
- Ik vind het moeilijk om...
- Als ik alleen ben doe ik graag...
- Bij andere mensen ga ik....
- Mijn ouders, verzorgers zouden blij zijn als....
- Ik zou het leuk vinden als de leraar mij iets vraagt over...
- Ik kan het best leren als de leraar...
- Weinig mensen weten dat ik...

→ **Thema's uit 'the kids book of questions 2004 Gregory Stock'**

- Als je de baas zou zijn van de wereld, je kon hebben wat je wou en iedereen zou naar jou luisteren, zou je dan hebberig en oneerlijk zijn of eerlijk en gul?
- Wie heeft het volgens jou makkelijkst: jongens of meisjes?

- Als je moeder je beloofde om 14 u thuis te zijn om met jou naar de film te gaan, maar slecht verscheen tegen het avondeten en zelfs niet naar je belde, wat zou een goede straf voor haar zijn? Zou ze door deze straf de volgende keer wel op tijd verschijnen of zich aan haar belofte houden?
- Als al je beste vrienden eerlijk wilden zijn en je vertelden wat ze het leukst en minst leukst aan jou vonden, wat zouden ze zeggen?
- Wat verkies je een moeilijke leerkracht waarbij je veel leert of een leuke leerkracht die plezier maakt maar bij wie je weinig leert?
- Op een dag wordt je vader werkelijk extreem: hij laat een ring in zijn neus piercen en verft zijn har groen, heel goed weten dat iedereen hem zou bekijken en grinniken. Zou je met hem naar de winkel gaan?
- Als je een fout hebt gemaakt, excuseer jij je dan? Indien wel, geloven mensen je?
- Als je een trip kon maken in een tijdmachine, je kon zowel naar het verleden als naar de toekomst. Nar welk moment zou jij willen tijdreizen?
- Als je ouders zich zorgen zouden maken over een ernstig probleem dat niet direct iets met jou heeft te maken, zou je willen dat ze het aan jou vertellen of wil je het liever niet weten? Wat zou het met jou doen als iedereen in je familie je verjaardag zou vergeten?
- Hoe zou je anders reageren als je een jonger zus had die jou als idool heeft en probeert alles wat je doet na te doen? Wat denk je dat je ouders doen alleen omdat ze een voorbeeld voor jou willen zijn? Denk je dat ze dingen hebben gedaan die ze niet aan jou vertellen omdat ze bang zijn dat jij ze zal nadoen?

➔ Wat vind ik belangrijk?

- Welke waarden zijn voor jou belangrijk? Noem er drie en leg uit waarom.
- Welk advies van je ouders zul je altijd onthouden? Leg uit waarom.
- Met welk advies van je ouders kan je niets? Waarom niet?
- Wat vind je belangrijk dat anderen van jou weten?
- Welke traditie van thuis neem je over als je op jezelf woont?
- Wat ga je later zeker anders doen dan thuis. Waarom?
- Wat is voor jou de belangrijkste levensles die je tot nu toe hebt geleerd?
- Wat heb je tot nu toe van je vrienden geleerd?
- Welke eigenschappen van jezelf zou je graag aan een ander geven?
- Welke personen zul je je altijd blijven herinneren? Waarom?
- Wat bewonder je in je beste vriend?
- Wie van school zul je je altijd herinneren? Waarom?
- Waarover verwonder jij je in het leven?
- Waar kun jij heel boos om worden? Waarom?
- Wie is jouw rolmodel? Leg uit waarom?
- Wat vind jij het belangrijkste in een vriendschap?
- Wanneer je een dag zou mogen doorbrengen met een persoon die ooit geleefd heeft, □ wie zou dat zijn en wat zou je vragen?
- Welke eigenschappen bewonder je het meest in andere mensen?
- Welke leraar of lerares zul je je altijd blijven herinneren? Waarom?

→ Bewustwording

- Noem drie van je meest inspirerende kwaliteiten.
- Waar haal jij je inspiratie vandaan?
- Wat is je passie?
- Iedere kwaliteit heeft een valkuil. Benoem een kwaliteit en daarbij je valkuil.
- Wat is de moeilijkste uitdaging waar je nu voor staat?
- Welk succes heb je geboekt dankzij een 'het-lukt' houding?
- Welk obstakel in jouw leven weerhoudt je ervan je doelen te bereiken?
- Geef een voorbeeld van een 'ja-maar-houding'.
Probeer dit voorbeeld om te zetten in een 'ja-en-houding'.
- Geef twee voorbeelden van situaties waarop jij invloed kunt uitoefenen. □ Geef twee voorbeelden van situaties waarop jij geen invloed kunt uitoefenen □ Waar haal jij je motivatie uit?
- Welke eigenschappen wil je verder ontwikkelen? Welke wil je kwijt? Waarom?
- Noem twee sterke punten en twee zwakke punten van jezelf.
- Waar heb jij moed voor nodig?
- Ben jij weleens uit jouw comfortzone getreden? Zo ja, wat deed je toen?

→ Mijn toekomst

- Wat verwacht je van je studie?
- Welk doel heb je met je studie?
- Welke baan zie je voor jezelf weggelegd? Waar streef je naar?
- Ben je van plan later een wereldreis te maken?
- Waarin zou je straks bewonderd willen worden? Hoe ga je dat bereiken?
- Stel dat je tien jaar verder bent. Wat doe jij dan?
- Welke vervolgopleiding of studie wil je gaan doen?
- Wat is je grootste droom?
- Welke kwaliteiten gaan je het meest helpen om je droom waar te maken?
- Welke ervaringen die je op de middelbare school hebt opgedaan, zouden de rest van je leven kunnen beïnvloeden?
- Wat maakt jou succesvol?
- Wat is je grootste ideaal voor de toekomst van de wereld?
- Wat is je grootste angst voor de toekomst van de wereld?
- Op welke manier wil je je persoonlijk blijven ontwikkelen?
- Wanneer zie je jezelf samenwonen of trouwen? Wat verwacht je van je relatie?
- Waar wil je straks wonen? Hoe zou je willen wonen?
- Als je over je toekomst nadenkt, is er dan iets wat je verwondert? Waarom wel/niet?
- Wat is je grootste uitdaging waar je voor staat?
- Wat wil je later worden?

➔ **Thema's uit "Effectief en affectief lesgeven aan pubers"**

- Wat is goed onderwijs?
- Welke goede leraar van vroeger kan ik mij herinneren? Wat maakt hem een goed leraar?
- Wat zijn de kwaliteiten van een goede leraar?